

hírek · közlemények

Május 28-29-én a Magyar Tudományos Akadémia I. Nyelv- és Irodalomtudományi és VI. Műszaki Osztálya együttes **M ű s z a k i N y e l v i K o n f e r e n c i á t** rendez, melyen a megnyitó előadást VERÓ József professzor, akadémikus tartja a magyar műszaki terminológiáról.

Az MSZMP Baranya Megyei Bizottsága, az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeti Bizottsága és az EM Építésügyi Dokumentációs Iroda ankétot rendezett, melyen a műszaki propaganda és ismeretterjesztés tervszerűbbé és szervezettebbé tételének lehetőségeit vitatták meg.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 1022/1954./III.26./sz. határozatával alapított **k i v á l ó d o l g o z ó** kitüntető jelvényben részesült az OMKDK négy dolgozója

dr. BALÁZS Sándor
JÉKEY Sándorné
dr. POLZOVICS Iván
ROTHBART Emilné.

A kitüntetést az OMFB nevében ZENTAI Béla, az OMFB főosztályvezetője nyújtotta át az OMKDK 1963. április 6-án rendezett felszabulási ünnepségén.

"A szakirodalmi dokumentációs szolgáltatások iránti igények vizsgálata" címen az OMPB és az MM az ipari tárcák és a műszaki felsőoktatás területén 1962-ben reprezentatív felmérést végzett, melyet 1963.IV. 22., 23. és 29-én rendezett három napos ankéton vitattak meg.

A New York Public Library Új Műszaki Könyvek című 1915 óta megjelenő tájékoztató kiadványa ezentúl új külsőben, évente tízszer jelenik meg. Válogatást és annotációkat közöl a megjelenésre kerülő tudományos és műszaki könyvekről, és így előzetes tájékoztatást ad az érdekelteknek.

A Kohó- és Gépipari Közlöny 1963 március 31-i 13.számában az alábbi utasítás jelent meg a KGM vállalatok fordítási munkálataival kapcsolatban:

Az 5260/1955. /KGK.VII.15./, 8234/1958. /KGK.IX.19./ KGM.sz. utasításokat és az ezek magyarázatára közzétett 855.352/1955. /KGK.IX.23./ és 853.310/1958. /KGK.XII.12./ sz. közleményeket az alábbiak szerint módosítom:

A KGM szervei, vállalatai és intézményei a KGST titkos, szigorúan titkos és egyéb, a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatos fordítási munkát a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézetnél./továbbiakban: MTPI/ kötelesek megrendelni.

Az egyéb természetű fordítási és fordításokkal összefüggő munkák, amennyiben azokat az MTPI kapacitás hiányában nem vállalja és erről igazolást ad, bármely más állami fordító intézménynél megrendelhető.

Előadó: BALÁZSI Béla igazgató, KGM. Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet, Budapest, V., Guszev-u.25. Telefon: 115-091.

Az U.S.A. Tudományos Akadémiájának Nemzeti Kutatási Tanácsa "Scientific Information Activities" /Tudományos Tájékoztatási Tevékenységek/ címmel 50 oldalas közleményben számol be működéséről. A kiadvány, amelyet a NAS Office of Documentation ad ki, 2101 Constitution Avenue, N.W. Washington 25, D.C. cím alatt szerezhető be.

Az 1963-67 években tartandó amerikai Műszaki Értekezletek programját ismertető tájékoztató jelent meg 1963. év elején. § 4,- ellenében beszerezhető az alábbi címen: Industrial Relations News, Inc. 230 West 41st Street, New York, 36, N.Y.

Fontos lépéssel haladt előre három U.S.A. kormányzati ügynökség által használt különféle tudományos tájékoztatási indexelés terminológiájának összeegyeztetése. Ennek eredményeképpen szótár készül azon szógyűjtemény ekvivalenseiről, amelyeket az Atomenergia Bizottság, a Fegyveres Szolgálatok Műszaki Tájékoztatási Ügynöksége és az Állami Aeronautikai és Űrhivatal használ. A kísérlet célja az, hogy a jelentősebb állami tudományos és műszaki tájékoztatási szervek együttműködését előmozdítsa. Jelenleg az NSF /National Scientific Foundation = Nemzeti Tudományos Alap/ támogatásával a két nagy tájékoztatási rendszer terminológiájának felcserélhetőségével /konvertibilitásával/ kapcsolatos problémák meghatározásán dolgoznak. Az eredmények azt igazolják, hogy a konvertibilitás célszerű és kívánatos. A kísérletek közben kialakult metodika a gyakorlatban is felhasználható, pl. ekvivalensek szótári gyűjtésénél.

Tanulmányozzák a Chemical Engineering Thesaurus és a Chemical Engineering Progress cikkeiben felhasznált index-adatok használhatóságát. Fenti kiadványokat az American Institute of Engineering /Amerikai Vegyészeti Intézet/ adja ki. A kutatás nem csupán annak megállapítására törekszik, hogy azok milyen mértékben segédeszközei a vegyészeknek és a vegyészeti intézeteknek, hanem a fogalomköri szótárak belső szerkezetével és a visszakeresésben való alkalmasságukkal is megismerteti.

A vologdai területi könyvtár igen aktív műszaki propagandát folytat. Nemrég műszaki könyvnapokat rendezett, amikor a látogatók megismerkedhettek a műszaki irodalom legújabb termékeivel a könyvtár kölcsönzhelyiségében rendezett kiállításon. Magnetofon segítségével könyvismertető előadásokat is tartottak az érdeklődők számára.

A múlt év végén bibliográfiai tanácskozást tartottak Minszkben Belorusszia könyvtárosainak részvételével. Értékes beszámolók hangzottak el a bibliográfia szerepéről az élenjáró tapasztalatok propagandájában és elterjesztésében, és egyéb bibliográfiai szakkérdésekről.

. . .

A Halbeath-ban /Skócia/ működő új kutató munkaközösség, a Scientific Documentation Centre, Ltd. a tudományos tájékoztatás felhasználhatóságát előmozdító és adatgyűjtő tevékenységet fejt ki. Az információ tárolás és visszakeresés módszereire vonatkozó tekintélyes adatgyűjteménnyel rendelkezik, különös tekintettel az elektronikus és a fényelektromos módszerekre.

. . .

Az École Pratique des Hautes Études, /Párizs/ 1962. novemberétől "A jeltan és dokumentáció" címmel előadássorozatot indított, amelyen elsősorban az automatizált dokumentáció logikai és lingvisztikai problémáit tárgyalják, u.m.: jelzésrendszerek vagy speciális dokumentáció-nyelvezet fejlesztése, kapcsolatuk a "természetes" nyelvhez és használatuk logikai szabályai. Mivel az automatizált dokumentáció egyre inkább a matematikai modelleket és matematikai szimbolizmusokat igényli, a programhoz egy speciális kurzus kapcsolódik, amely a nem-numerikus tájékoztatás automatikus eljárásaiban használt matematikai megfogalmazásokat tárgyalja. A kurzus célja, hogy a nem matematikus hallgatókat előkészítse az automatizált dokumentációban lényeges formai munkákra.

. . .

Az angol College of Aeronautics /Aeronautikai Intézet/ négy indexelési és osztályozási rendszer visszakeresési hatékonyságával foglalkozó összehasonlító vizsgálatot végzett. A kutatás folyamán értékes adatokat kaptak a négy rendszer hatékonyságáról a kutatási problémákhoz kapcsolódó tájékoztatás visszakeresésében. A vizsgálat eredményéről az Intézet 1962. októberében összefoglaló jelentést adott ki.

. . .

A Nemzetközi Tudományos Filmszövetség Tanácsa 1963. januári ülésén megvitatta a XVII. Kongresszussal kapcsolatos terveket. A Kongresszus az Olasz Nemzeti Bizottság szervezésében 1963. október 5. és 12. között Rómában lesz. A Tanács egyúttal elfogadta a Görög Nemzeti Bizottság meghívását, mely szerint az 1964. évi XVIII. Kongresszust Athénben tartanák. /E meghívás felett véglegesen a római Kongresszus dönt/.

A Nemzetközi Tudományos Filmszövetség Kutató Film Szekciója Jénában tartja összejeövetelét, 1963. május 9-12. között.

A IV. Nemzetközi Ipari Filmfesztivál megrendezésére 1963. év őszén Madridban kerül sor, az V. Nemzetközi Ipari Filmfesztivál /1964/ szervezésére /Londonban/ a Brit Ipari Filmszövetség kapott megbízást.

. . .

A georgiai /Atlanta, USA/ Technológiai Intézete, 1962. december 3-7-ig tartó tanfolyamon foglalkozott az információk tárolásának és visszakeresésének matematikájával. Bemutatásra kerültek azok a matematikai eszközök, amelyeket a tájékoztatásban használnak. A tanfolyam különösen azoknak a mérnököknek és tudósoknak volt hasznos, akik matematikai ismeretekkel rendelkeznek és a tájékoztatás bonyolultabb problémáival foglalkoznak.

. . .

Az Egyesült Államok Szabadalmi Hivatala meghívására hat kiváló szakember érkezett az NSZK-ból, Japánból, Hollandiából, Svédországból és Angliából, hogy részt vegyen két évre terjedő munkaprogramban. A kutatók tanulmányaik témáját maguk választhatják, úgy, hogy az országok igényeit tükrözze, és az alábbi általános kutatási terület valamelyikéhez igazodjék: műszaki információ szervezése kézi vagy gépi visszakereső módszerekre; a keresés stratégiájának fejlesztése; műszaki tájékoztatás kivonatolásának és kódolásának technikája; a különböző külföldi szabadalmi hivatalokban jelenleg érvényben lévő módszerek kiértékelése.

. . .

Az "American Institute of Physics" és társintézetei, 1963. januárjától kezdődően - minden AIP által kiadott folyóiratban megjelenő cikk után - 10 \$ referálási díjban részesülnek. Az intézet álláspontja szerint a referátumok és az indexek közlése lényegesen meg-

könnyíti a kutatók munkáját, tehát joggal részesül a kutatásokra előírányzott összegekből. A fenti díjakból összegyűlt bevételt a "Physics Abstract" c. referáló lap javára utalják át. A fizika tárgykörében ez a lap végzi a legjelentősebb referátum- és index-szolgálatot az angol nyelvterületen.

. . .

Az Amerikai Tudományos Filmszövetség, mely 1961-ben alakult meg, központi hivatalt és titkárságot létesített Washingtonban. A szövetség főbb programpontjai a következők: a kutatók közti tapasztalatcsere elősegítése, a film meghonosítása az oktatás területén, az USA érdekeinek képviselete a Nemzetközi Tudományos Filmszövetségnél, tanácsadói és egyéb szolgálatok létesítése tudományos társaságok, közigazgatási és egyéb szervek mellett.

. . .

Az Amerikai Könyvtáregyesület /ALA/ - American Library Association - folytatja a szerzői- és címszó-katalógusok revízióját. A módosításokat a washingtoni Council on Library Resources Inc. támogatásával végzik. A módosított szabályokat az International Federation of Library Association - a katalógizálás irányelveiről 1962-ben tartott párizsi konferenciáján elfogadott - szabálytervezete alapján állítják össze. Feltételezik, hogy ezeket azután az angol nyelvterület katalógizálói utmutatóként használhatják.

A jelenleg folyó revíziót, melyhez évekkel ezelőtt fogtak hozzá, az elmúlt 25 év alatt számos sikertelen kísérlet előzte meg. A munkát előreláthatóan 1964-re fejezik be.

. . .

Megjelent a "Directory of British Photoreproduction Services" a Library Association /Chaucer House, Malet Place, London, W.C.1./ kiadásában. A címár részletes tájékoztatást ad 109 könyvtárban és fényképmásoló vállalatnál működő fotoszolgálatra vonatkozóan. A címár ára 8 Shilling.

. . .

A Francia Dokumentációs Szervezetek Uniója - az UFOD - 30 éves fennállásának megünneplésére a múlt év októberében konferenciát szervezett. "A tudás szerepe az elhatározásnál" címmel előadás hangzott el, melyben az előadó a témát jogi, matematikai, filozófiai és szocio-pszichológiai vonatkozásaiban elemezte. A konferencia anyaga az UFOD kiadásában megjelenik.

Az 1962. februárjában létesült Council for Microphotography and Document Reproduction, London kiadásában megjelent a "Microdoc" c. lap, melynek előfizetési díja nem-tagok részére évi 30 Shilling.

Az idegen nyelvű irodalom felhasználását vitatták meg azon a kétnapos találkozón, melyet a múlt év végén az "American Association for the Advancement of Science" /AAAS/ rendezett meg.

Az amerikai Atomerőbizottság Műszaki Tájékoztató Tagozata a könyvtárosok tájékoztatására a múlt év szeptemberében az atomtudomány irodalmának felhasználásáról konferenciát tartott, melyen 150 meghívott 95 szervezetet képviselt. A résztvevők beszámolókat hallottak a tagozat munkájáról, a könyvtári munka gépesítéséről és a könyvtári szolgálatról.

Allan KENT összeállításában megjelent "A gépesített információ visszakeresés kézikönyve" az Interscience Publishers, New York kiadásában. Szerző a könyv kiadásának szükségességét azzal indokolja, hogy: 1. a könyvtárszakos hallgatók részére tankönyv céljait szolgálja; 2. a tudóst, a könyvtárost, az adminisztrátort hozzásegíti a rendszer megértéséhez; 3. a visszakereső rendszer továbbfejlesztőjét az eljárások és felszerelések helyes kiválasztásában segíti; 4. támogatást nyújt azoknak, akik az általuk használt rendszert egy másik-
kal kívánják összehasonlítani.

A Magyar Szabványügyi Hivatal Könyvtára műszaki könyvtárak részére ellenszolgáltatás nélkül átengedi az alább felsorolt folyóiratokat:

Magyar folyóiratok 1961. évf.

Agrár-irodalmi Szemle	hiányos
Agrokémia és Talajtan	"
Autó-motor	"
Baromfiipar	"
Bányászati lapok	"
Csomagolástechnika	"
Elektrotechnika	teljes
Az erdő	"
Erdőgazdaság és faipar	hiányos
Élelmezési ipar	"
Élelmiszervizsgálati Közlemények	"
Építőanyag	"
Építésügyi Szemle	"
Épületgépészet	teljes
Figyelő	hiányos
Fizikai Szemle	"
Gép	"
Gépgyártás technológia	"
Ipargazdaság	"
Járművek és Mezőgazdasági Gépek	"
Kereskedelmi Szemle	teljes
Kertészet és Szőlészet	hiányos
Kép- és Hangtechnika	teljes
Kisállattenyésztés	hiányos
Kohászati lapok	teljes
Köszgazdasági Szemle	hiányos
Közeledéstudományi Szemle	"
Magyar Híradástechnika	"
Magyar Kémikusok lapja	"
Magyar Mezőgazdaság	"
Magyar Textiltechnika	teljes
Matematikai lapok	"
Méhészet	hiányos
Mélyépítéstudományi Szemle	"
Mezőgazdasági Világirodalom	"
Mérés és Automatika	teljes
Munkaügyi Szemle	hiányos
Munkavédelem	teljes
Műszaki Élet	hiányos
Műszaki Gazdasági Tájékoztató	"
Nemzetközi Mezőgazdasági Szemle	"
Népegészségügy	"
Népi Ellenőrzés	teljes
Pénzügy és Számvitel	hiányos
Statisztikai Havi Közlemények	"
Statisztikai Szemle	teljes
Szabad Póld	hiányos

Tanácsok lapja	teljes
Technika	hiányos
Ujítók lapja	teljes
Villamosság	hiányos

Orosz nyelvű folyóiratok 1961. évf.

Cement	Cement	hiányos
Elektricseszto	Elektromosság	teljes
Izmeritelnaja Tehnika	Méréstechnika	"
Litejnoe Proizvodstvo	Öntészet	"
Sztal'	Acél	hiányos
Sztanki i Insztrument	Szerszámok és Szerszám- gépek	"
Szvarocsnoe Proizvod- stvo	Hegesztett szerkezetek	teljes
Ugol'	Szén	"
Vesztnik Masinosztroe- nija	Gépipari Közlöny	hiányos
Zsurnal Analiticeseszkoi	Analitikai Kémiai folyóirat	teljes
Himii		

Külföldi folyóiratok 1961. évf.

Analytical Chemistry	hiányos
Architektura	"
Automatisierung	teljes
Bauplanung und Bautechnik	hiányos
Bergbautechnik	"
Bulletin SEV	teljes
Chemical and Engineering News	hiányos
Chemische Rundschau	"
Chemische Technik	"
Deutsche Eisenbahntechnik	"
Elektrie	teljes
Energietechnik	"
Engineering	hiányos
Erdöl und Kohle	"
Faserforschung und Textiltechnik	"
Feinmechanik und Optik	teljes
Fertigungstechnik	"
Fette und Seifen	hiányos
Food	"
Giesserei	"
Giessereitechnik	teljes
Holzindustrie	"
Industrial and Engineering Chemistry	"
Isotopen Technik	hiányos
Kozarstvi	"
Lebensmittelindustrie	"
Nuclear Engineering	teljes

Plaste und Kautschuk	hiányos
Prumysl Potravín	"
Schweissen	"
Schweisstechnik	teljes
Stahl und Eisen	hiányos
Die Technik	"
Technische Rundschau	"
Textil-Rundschau	teljes
Tierzucht	hiányos
VDI Zeitschrift	"
Vermessungstechnik	teljes
Werkstattstechnik und Maschinenbau	hiányos
Zellstoff und Papier	teljes

Érdeklődni lehet 9-13 óráig /szombat kivételével/ a Magyar Szabványügyi Hivatal Könyvtárában Budapest, IX., Üllői-ut 25. Tel.: 189-800, 176 mellék.

Az OMKDK ez évben is megjelenteti módszertani kiadványsorozatát, melynek egyes kötetei a szakkönyvtári és dokumentációs munka elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkoznak összefoglaló jellegű tanulmányok formájában.

A sorozatnak 1963-ban előreláthatólag az alábbi kötetei jelennek meg:

1. HELL György - KIEFER Ferenc - SIPÓCZY Győző:
A gépi fordítás elméleti és gyakorlati kérdései
2. CSERDES Béla: A dokumentáció gazdaságossága
3. BALÁZS Sándor: Dokumentációs fogalomgyűjtemény
/Thesaurus/
4. OROSZ Gábor: Egysoros lyukkártyák jelkulcsrendszere
5. SZEPESVÁRY Tamás - TEREHESY Ákos: Tárgyszóköszítés, indexelés

Az esetleges változtatás jogát az OMKDK fenntartja.

Az 5 szám előfizetési ára összesen 100,- Ft.

A sorozat megrendelhető az OMKDK módszertani osztályán, Budapest, VIII., Múzeum-u.17. Az előfizetési díjat az 1963. I.szám kézhezvétele után kell csekkszámlánkra befizetni.